

В селі Самчики Старокостянтинівського району Хмельницької області розташований дуже симпатичний старий дворянський маєток. Він належав польському роду *Хоєцьких*. Від цих власників у Самчиках залишився палац (1725 р.), нині в ньому заклад, пов'язаний із медициною.

Наприкінці XVIII століття резиденція перейшла до гайсинського старости *Петра Чечеля*. Цей шляхтич був досить свавільною людиною і гарним господарником. Саме за його часів зведено більшість будівель садиби: палац, китайський будинок (реконструкція початку XX століття), ліпні ворота тощо. *П. Чечель* запросив провідних скульпторів та архітекторів, щоб прикрасити Самчики. За деякими твердженнями, класицистичний садибний палац зведено за проектом поляка *Якуба Кубицького* — архітектора варшавського "Бельведера". Автором ліпних оздоблень був італієць *Ж-Б. Цегляно*, а ландшафтного парку — ірландець *Д. МакКлер*. Словом, команда майстрів була інтернаціональною.

У 1851 році садиба перейшла до онука *П. Чечеля Якуба*. Однак господарем Самчиків він залишався недовго. У 1863 року *Якуб Чечель* стає учасником повстання, мета якого полягала у поверненні Польщі незалежності. *Чечель* був поранений і потрапив у полон. Садибу конфіскували й продали з молотка. Від

1870 року Самчиками володіє російський дворянин *Іван Олександрович Угримов* — високоосвічена людина, з ініціативи якої в селі відкрито школу (реальне училище) та бібліотеку. В угримівській період садибу відвідало багато видатних особистостей, серед яких юрист *А.Ф. Коні*, ботанік *І.Ф. Шмальгаузен*, літературознавець і культуролог *О.М. Веселовський*, історик та публіцист *М.М. Стасюлевич*, майбутній головний редактор чотиритомного "Толкового словаря русского языка" *Д.М. Ушаков* та багато інших.

У 1902 році *Угримов* продав маєток колишньому своєму управителю, представнику нової, капіталістичної, формації *Михайлові Петровичу Шестакову*, який багато чого модернізував у Самчиках, у т.ч. й садибу.

Наприкінці 1910-х — початку 1920-х років, як і під час Другої світової війни, Самчики серйозно постраждали. За радянської влади на території маєтку розташовувалися то піонерський табір, то сільськогосподарська станція...

Музейною територія маєтку стала лише у 1990 році. Тепер потроху відновлюється втрачена краса, в парку насаджуються нові дерева.

Вишуканий палац садиби справляє особливо приємне враження. У ньому понад 20 кімнат. Особливо запам'ятовуються Дзеркальна та Японська. Якщо станеш посеред круглої за формою Дзеркальної кімнати, то відіб'єшся в усіх дзеркалах, що розташовані по її діаметру. Японську кімнату оздоблено у східному стилі. Працівники музею стверджують, що в Україні немає аналогів таких приміщень.

Квиток для відвідування палацу коштує всього чотири гривні, на ньому написано: "Плата за вхід — це Ваш особистий внесок у відновлення "Музею-маєтку Самчики". Чим не привід для гордості бездіяльного мандрівника?! ■

Костянтин Буркут
канд. філол. наук,
ст. наук. співр.
НОВ Президії НАН України,
м. Київ